

PEDAGOGIA MUZEALĂ ȘI RECUPERAREA UNOR PIESE DE PATRIMONIU

- NOTE PE MARGINEA UNEI EXPOZIȚII DE ETNOGRAFIE -

CAMELIA BURGHELE

Anii din urmă au fost marcați, în lumea muzeografiei și muzeologiei, de tot mai categorice valorificări ale patrimoniului existent deja în depozitele muzeelor sau de recuperarea, conservarea, restaurarea și expunerea unor piese de patrimoniu cultural mai recent achiziționate sau donate de susținători ai perenității culturale. Este o tendință deplin justificată, în măsura în care ea este corelată cu cel puțin două constatări fundamentate istoric: mai întâi, procesul de dispariție a unui bogat patrimoniu mobil și imobil etnografic, aflat într-un accentuat regres în fața cuceririlor tehnicii moderne, care, indubitabil, sunt preferate pentru sporirea confortului fizic și psihic oferit utilizatorilor; apoi, se vorbește tot mai mult - iar omul societății postmoderne simte tot mai acut pe piele proprie această presiune - despre necesitatea izolării unui profil identitar, în condițiile în care societatea tinde spre o globalizare accentuată, unde disoluția identităților este favorizată de climatul multicultural și multiethnic.

Într-un astfel de context social și cultural, muzeele ultimelor decenii instaurează o nouă relație între instituția culturală și public, relație reclamată și de pericolul cu care se confruntă tot mai multe astfel de instituții patrimoniale - cel de pierdere a vizitatorilor. Este vorba despre o relație mult dinamizată, axată pe o cinetică internă, care apropie semnificativ vizitatorul mai mult sau mai puțin avizat de piesa etalată. Altfel spus, piesa este scoasă din vitrină iar observatorului i se pun la dispoziție o serie de mijloace pentru a o accesa liber. Este o modalitate de a re-crea piesele și de a re-face atmosfera pe care muzeul își propune să o compună pentru public. Susținătorul unui astfel de demers cultural muzeografic și muzeologic a denumit această variantă de construire a unei expoziții drept o "*muzeologie a căutării*, o muzeografie palpătoare, care renaște prin fiecare gest, opunându-se la tot ce riscă să devină rutină, procedeu, clișeu, rețetă"¹.

¹ Ernest Bernea, *Muzeul, un traseu viu de inițiere, ierarhic accesibil în funcție de pregătirea și interesul vizitatorului*, în *Câteva gânduri despre cantități, mentalitate și âncrucicișare*, din *Mapa Crucea*, expoziția din 1993 de la Muzeul Țăranului Român.

L-am citat pe Horea Bernea, artistul - muzeograf care a gândit Muzeul Țăranului Român și continuăm să preluăm ideile lui Horea Bernea: trebuie să încercăm să creăm o "muzeografie proaspătă, eliberată de poncife și mode muzeale, simplă, suplă și discretă, în care primează respectul pentru obiectele țărănești și pentru noblețea lumii din care provin"².

Printr-un astfel de proces bine calibrat ca marketing cultural - pentru că, în fond, relația se stabilește între muzeograful ofertant și vizitatorul receptor, adică o relație în termenii "pieței", reglată de cerere și ofertă - se selectează acele expoziții antropologice despre care vorbea și Dimitrie Gusti în cercetările sale sociologice zonale. Vizitatorul se poate apropia de obiect, poate pune mâna pe el, în ideea unui contact palpabil, instaurat chiar și la nivel kinetic, sau poate utiliza instalația țărănească expusă, pentru a-și satisface o curiozitate sau o amintire.

Dincolo de aceste considerații, expozițiile trebuie să fie astfel gândite încât să nu răspundă doar unor nevoi strict culturale, muzeografice, ci și unor deziderate educative. Multe expoziții, în virtutea unor principii de *pedagogie muzeală* (ramură a muzeologiei tot mai mult solicitată în ultima vreme) nu fac altceva decât să se transforme în fundalul potrivit pentru cursuri, lecții, ore de școală pentru elevi. Este tot mai căutat, așadar, tipul acesta de expoziție participativă destinată elevilor și copiilor, în cadrul căreia aceștia sunt implicați - deseori chiar sub pretexte ludice - să creeze, să anime, să identifice elementele componente ale expoziției sau să refacă imaginar tradiții sau meșteșuguri vechi³.

Tot la confluența dintre muzeografic și pedagogic stă o altă dimensiune a muzeului, în special a muzeului etnografic: cea de a apropia, la nivel comparativ chiar, trecutul de prezent: "muzeul etnografic este, prin excelență, o instituție a demonstrațiilor, apropiind de contemporanul nostru istoria, tradițiile, propria-i origine socială. Între calitățile sale virtuale este și aceea că poate oferi modele de orientare prin ceea ce au fost satul, țăranul, mediul rural, viața ca atare, spre ceea ce tinde să fie, în lumea contemporană, satul și țăranul"⁴.

Pornind de la astfel de puncte de vedere și încercând să ne integrăm tendințelor actuale de construire nu doar a unei încăperi de muzeu dar chiar și a conceptului de muzeu etnografic în sine, am încercat să proiectăm o astfel de expoziție cu profil etnografic la Buciumi - Sălaj, acolo unde Școala Generală ne-a pus la dispoziție un spațiu generos de expunere⁵. Ideea care a marcat fundamentarea unei săli de etnografie

² *Ibidem*.

³ Victor Simion, *Spre o nouă știință a muzeografiei: pedagogia muzeală*, în *Colocviul Național de Pedagogie Muzeală*, vol. III, Sibiu, 1997, p. 78.

⁴ Ioan Opriș, *Transmuzeographia*, București, 2000, p. 181.

⁵ Vernisajul expoziției a avut loc la 17 august 2003, în cadrul unor manifestări mai ample dedicate comunei Bucium și castrului roman de acolo, în prezența unui public numeros și a oficialităților locale.

a înglobat, înainte de toate, subordonarea proiectului expozițional spațiului care îl găzduiește: fiind vorba despre o sală de clasă din școala din sat, ne-am gândit că este firesc ca expoziția să răspundă în primul rând unor nevoi educative, pedagogice, școlare. Nu ne-am propus, așadar, să realizăm o expoziție de un înalt nivel ideatic sau cu un masiv grad de dificultate sau encriptare, ci, mai degrabă, am încercat să găsim o logică expozițională care să incite copiii, pe de o parte, și să le poată prezenta un model coerent de viață, pe de altă parte.

În această ordine de idei am optat pentru varianta unei expoziții holistice, integratoare, și nu pentru una fragmentată, unghiulară. Am preferat reconstituirea unui interior țărănesc tipic pentru zonă (Anexa I), care să poată oferi elevilor la o singură accesare o serie de informații bine legate între ele, coerente și logice, deși ne-ar fi fost mult mai facilă o expunere pe vitrine, cu piese disparate, prezentate fragmentat. Am considerat că o viziune de ansamblu - chiar dacă mai restrictivă, poate, ca număr de piese și variante opționale - este de preferat unei înșiruii de podiumuri sau vitrine care, desigur, ar fi adus informații din domenii mai variate ale culturii populare românești dar ar fi avut marele neajuns că ar fi rupt obiectul din cadrul său specific. Optând pentru varianta unui interior țărănesc, într-o formulă puțin lărgită, mai amplă decât în realitatea cotidiană, tocmai din dorința de a îngloba aici cât mai multe piese, am avut posibilitatea să sugerăm copiilor locul fiecărui obiect în contextul său utilitar și funcțional, exact așa cum a fost reclamat de tradiția locală. Manechinele - bărbați, femei, copii - au ca principal scop încercarea de umanizare a expoziției, tocmai în ideea de a o ancora cât mai mult în real și de a-i conferi acea dinamică interioară necesară pentru a-i garanta credibilitatea. Clișeul final, la nivelul impresiei calitative, ar trebui să fie acela al unui interior de casă țărănească din satele de pe văile de la poalele Meseșului, într-o zi obișnuită, în care o familie obișnuită participă la obișnuitele munci casnice. Sperând că am putut realiza acest deziderat muzeografic, am decis că textele prea bogate sau prea numeroase n-ar face decât să încarce inutil expoziția, astfel încât ne-am limitat la doar două texte explicative (Anexa II).

Anexa I

Proiect de expoziție Sala de etnografie - Școala generală Buciumi -

A. Descrierea proiectului

Sala de etnografie este parte integrantă a proiectului muzeal care se va realiza în incinta Școlii Generale Buciumi, Sălaj. Expoziția va cuprinde piese provenite din mai multe surse: cele mai multe dintre ele sunt o donație colectivă a sătenilor, fie colecționate în timp și constituite în vechea expoziție a școlii, fie colecționate prin

intermediul elevilor, sub coordonarea prof. Știrb Ioan; o altă parte din exponate au fost achiziționate de către personalul secției de etnografie a Muzeului Județean de Istorie și Artă Zalău; în fine, o altă parte din exponate provin din patrimoniul secției de etnografie a Muzeului de Istorie și Artă Zalău, astfel încât proiectul propus să poată fi realizat în mod logic și coerent (piesele care au lipsit din proiect și nu au putut fi adunate până la data începerii lucrărilor).

Trebuie menționat în mod special că toate piesele care au căpătat, în urma unui riguros proces de triere, calitatea de *exponat*, indiferent dacă ele au provenit din donații sau achiziții și indiferent dacă au fost proaspăt recuperate sau au fost aduse din colecția muzeului din Zalău, au fost supuse unui proces susținut de *conservare* specifică. Acțiunea de conservare a fost realizată de către conservatoarea secției de etnografie (Romolica Dejeu) și de către personalul secției de restaurare - conservare (Elisabeta Marianciuc, Jugrăstan Teodora, Ana Pop, Emanoil Pripon), în conformitate cu normele muzeografice existente și recomandările recente furnizate de bibliografia de specialitate. O bună parte din exponate au necesitat și activități de *restaurare* (mai ales în cazul ceramicii, care, în unele cazuri, a necesitat reîntregiri de substanță), care au fost executate tot de personalul secției de restaurare - conservare.

B. Obiective propuse

Expoziția realizată cu piese de etnografie specifice arealului cultural Buciumi își propune mai multe obiective, în fond - tot atâtea utilități:

a) un prim obiectiv este acela de a conserva piese valoroase existente fie în colecția veche a școlii, fie provenite de la localnici, astfel încât piesele expuse să rămână mărturie despre viața cotidiană a satului și cea din zilele de sărbătoare;

b) planul expozițional este astfel întocmit încât să reliefeze specificul etnografic și istoric al zonei și să individualizeze satul Buciumi printre celelalte sate;

c) un obiectiv important propus, având în vedere faptul că expoziția este găzduită de o școală, este acela de a stimula interesul elevilor pentru colecționarea pieselor și pentru păstrarea patrimoniului etnografic valoros al zonei;

d) pentru că grupul - țintă căruia i se adresează expoziția muzeală este constituit din elevi, găsim că spațiul expoziției ar putea oferi un cadru prielnic pentru susținerea unor prelegeri despre istoria zonei, despre ocupațiile localnicilor, despre uneltele folosite, despre specificul interiorului și despre îndemânarea localnicilor în diferite meșteșuguri, astfel încât aici ar putea fi ținute (mai bine decât într-o sală de clasă obișnuită) ore de istorie, cunoștințe despre natură și om, limba română, religie, dezvoltarea vorbirii, dirigenție etc.

e) în fine, pentru că la Buciumi se organizează în fiecare an o *Sărbătoare a castrului roman* (15 august), sperăm că expoziția de etnografie va fi un punct de atracție turistică și că va fi vizitată în mod special cu ocazia acelei sărbători, întregind o imagine coerentă despre istoricul zonei;

f) dincolo de toate aceste aspecte, expoziția va reliefa profesionalismul

muzeografilor și a personalului aferent (conservatori, restauratori, fotograf) de la Muzeul de Istorie și Artă Zalău în organizarea unor astfel de expoziții;

C. Profilul etnografic al satului

Expoziția din sala de etnografie a Școlii din Buciumi își propune să ilustreze specificul etnografic zonal și de aceea **folosește în exclusivitate piese provenind din Buciumi și satele învecinate**. Principala sursă bibliografică folosită pentru realizarea expoziției a fost lucrarea *Zona etnografică Meseș* semnată de I. A. Goia (Editura Sport - Turism, București, 1982) dar s-a ținut seama și de observațiile preluate din cercetările de teren efectuate în zonă înainte de realizarea expoziției (discuții cu oamenii mai bătrâni din sat, cu profesorii etc). În conformitate cu sursa bibliografică citată, localitatea Buciumi face parte din **zona etnografică Meseș, subzona etnografică Almaș - Agrij** (I. A. Goia - *op. cit.*, p. 10), situată în vestul depresiunii cu același nume, la poalele munților Meseș.

Nu insistăm asupra istoricului zonei, care va fi pus în valoare de partea de arheologie și istorie medie, modernă și contemporană a expoziției. Remarcăm doar că satul Buciumi a fost un centru cu o importantă activitate meșteșugărească, agricolă și gospodărească. Se cultiva pământul și se practica pomicultura (trebuie remarcate progresele de excepție ale pomiculturii în zona Buciumi datorate pomicultorului Silviu Pop Papiriu, ale cărui fructe au câștigat medalii importante la o serie de expoziții din țară și străinătate, organizate în perioada interbelică). Se creșteau animale, în mod special oi, turmele de la Buciumi fiind printre cele mai mari din zonă (facem o paranteză pentru a remarca numărul extrem de mare în care au fost aduși, la solicitarea noastră, de către elevi, piepteni folosiți la prelucrarea lânii, atunci când au fost adunate piesele pentru expoziție, dovadă că astfel de obiecte se găseau în fiecare gospodărie).

Economia satului Buciumi a fost marcată de existența unui mare centru de lădarit în satul vecin - Sângeorgiu de Meseș. Lăzile făcute aici și regășibile în multe din interioarele din Buciumi sunt masive, cu capacul plan sau ușor bombat și cu coarnele proeminente; ca motive ornamentale, sunt specifice rozetele bifurcate și reprezentările antropomorfe stilizate. Oamenii mai bătrâni din zonă își amintesc de utilizarea inițială a acestor lăzi, cea de păstrare a zestrei fetei de măritat și, în general, a obiectelor celor mai prețioase din casă, dar astăzi, în gospodăriile în care se mai găsesc astfel de lăzi (de altfel foarte numeroase în Buciumi și Sângeorz, după cum am putut remarca în incursiunile în teren pentru achiziționarea de piese), ele se folosesc pentru păstrarea cerealelor și a făinii.

Secolul XIX a însemnat pentru Buciumi și dezvoltarea unui alt meșteșug: cojocăritul. Materia primă fiind abundentă, dat fiind faptul că numărul turmelor era relativ mare, în sat existau mai mulți cojocari, care prelucrau pieile și le transformau în pieptare scurte de tipul celor de Huedin, care erau utilizate ca model. Pieptarele erau ornamentate cu bărcă neagră, verde sau bordo și erau tighelate cu irhă neagră; deseori erau împodobite cu ținte metalice sau cu nasturi poliedrici negri sau maro, din sticlă.

În paralel, se dezvoltă în mod special olăritul; pentru că în Transilvania medievală numai breslașii puteau executa oale smălțuite, olarii români de la sate nu puteau face decât ceramică nesmălțuită, mult mai puțin rezistentă și fără calitățile estetice ale celei smălțuite. Astfel, olarii maghiari din Buciumi, foști breslași, stabiliți aici după perioada de decădere a breslelor, confecționau ceramică smălțuită. Olăritul era singura lor sursă de câștig, astfel încât produceau un număr mare de piese, destinate vânzării nu doar în localitate, ci și în satele învecinate sau la târgurile din Zalău și Huedin. Ceramica de Buciumi este smălțuită, dar neornamentată atât de bogat ca în alte centre, colorată în exterior cu smalt verde închis, maron închis sau negru. Olarii confecționau și cahle pentru sobe, frumos ornamentate cu smalt verde cu motive geometrice sau florale, dar producția cea mai mare era cea a vaselor uzuale: farfurii și ulcioare, oluri de apă, strecurătoare, forme pentru cozonaci, cratițe cu pereți drepți, pentru friptură și cratițe cu coadă și trei picioare. Ceramica decorativă, foarte bogată în satele din zonă unde se obișnuia ca interioarele să fie împodobite cu farfurii ornamentale sau ulcele decorative, era procurată din târguri.

În zonă se cultiva multă cânepă. Un interlocutor, Țoc Gherasim (Sângeorgiu de Meseș), ne-a relatat amănunte interesante despre lanurile de cânepă lungi, *că nu le vedeai capătu și cânepa era mare cât casa* sau despre topilele improvizate pe cursul fiecărui pârâu din zonă; *era lumea săracă și țesea tare mult cânepă, toate femeile: după ce se topea și se melița, se trăgea fuiorul cu hecelele și cu pieptenii, apoi fuiorul care era bun se pune la urzeală, ala care era așa, bătut, să pune la băteala, da nici câlții nu se aruncau, că țeseau femeile saci de adus după câmp bucatele*. Așadar, se țesea mult, mai ales pânză pentru confecționarea hainelor, dar și țesături decorative, care erau expuse cu precădere în zilele de sărbătoare (căpătâiere frumos ornamentate, peretare, țoluri cu vrâste, dosuri de rudar, perne cu fețe amplu cusute și garnisite cu dantelă). Costumul popular este specific zonei: cămașa albă, femeiască, este împodobită cu cusături în care predomină roșul, albastrul și galbenul, atât longitudinal, pe mâneci, cât și pe piept și pe brățara de la mânecă. Partea de jos a mânecii se termină cu o foderă tighelată cu dantelă. Peste ea se purta pieptarul executat după modelul celui de Huedin. Poalele erau albe, simple, cu o dungă cusută colorat în partea de jos. Peste poale se purtau două zadii de lână, cu registre paralele longitudinale, roșii și, mai târziu, portocaliu spre roșu, despărțite de benzi ornamentale colorate. La sfârșitul secolului XVIII încă se mai păstra obiceiul ca fetele tinere să poarte doar zadie în față, pe când femeile mai vârstnice purtau zadii perechi, și în față și în spate. Cămașa bărbătească era albă, puțin ornamentată și avea la gât o deschizătură împodobită cu cusături și închisă cu șnur. Peste cămașă se purta, mai ales în zilele de sărbătoare, pieptarul ornamentat, laibărul scurt, negru sau sumanul gros din pânură. Gacile erau scurte, albe, iar de sub ele se vedeau opincile sau, duminica, cizmele negre, cu tureac înalt. Inițial, atât femeile, cât și bărbații, erau încălțați cu opinci. Literatura de specialitate reține ideea că portul popular din subzona Almaș - Agriș s-a adaptat mult mai rapid tehnicilor și materialelor moderne decât alte costume populare, mult mai conservatoare.

Intenția noastră a fost ca, în interiorul reconstituit în expoziție, să etalăm atât costume de copil și adulți, cât și costume de oameni în vârstă, surprinzând astfel nu doar elementele specifice de corelare ale costumului popular cu vârsta, ci și conviețuirea în același interior a mai multor generații.

D. Descrierea expoziției de etnografie

I. Interior țărănesc

a) colțul cu masa

- masă cu ladă (achiziție Sângeorgiu de Meseș)
- față de masă (colecția M.I.A.Zalău)
- o laviță cu ladă sau fără ladă (lădoi) (achiziție Sângeorgiu de Meseș)
- un scaun sau două (colecția M.I.A.Zalău)
- costum bărbătesc
 - gaci albe (donație Buciumi)
 - spăcel alb cu cusături colorate (donație Buciumi)
 - zadie bărbătească (donație Buciumi)
 - cușmă (donație Buciumi)
- 5 blide (ceramică smălțuită) (donație Buciumi)
- 3 șterguri de Buciumi (donație Buciumi)
- icoană pe sticlă (donație Buciumi)
- straiță de lână (donație Buciumi)
- ulceauă cu spice de grâu (pe masă) (donație Buciumi)
- stelaj de lemn (achiziție Sângeorgiu de Meseș)
- 10 oale de lut (donație Buciumi)
- 10 ulcele de apă sau lapte (donație Buciumi)
- 3 ciubere de lapte (donație Buciumi)
- 2 oluri de apă (donație Buciumi)

b) colțul cu patul

- pat fără tăblii (achiziție Buciumi)
- saltea de paie (strujeac)
- lipideu (donație Buciumi)
- căpătâier (donație Buciumi)
- țol cu vrăste (donație Buciumi)
- 3 perne cu față înflorată (colecția M.I.A.Zalău)
- peretar de Buciumi (donație Buciumi)
- desagi (donație Buciumi)
- costum de bărbat bătrân
 - gaci albe (donație Buciumi)
 - zadie neagră (donație Buciumi)
 - spăcel alb (donație Buciumi)
 - cușmă (donație Buciumi)

c) lada de zestre din centrul de lădărit Sângeorgiu de Meseș (achiziție Sângeorz)

d) colțul cu cuptorul

- cuptor refăcut
- costum de femeie - poale largi (colecția M.I.A. Zalău)
 - zadie (donație Buciumi)
 - spăcel cu flori și margele (donație Buciumi)
 - chischineu cu flori (colecția M.I.A. Zalău)
 - opinci (donație Buciumi)
- postavă mică de lemn (donație Buciumi)
- lingură de făină (donație Buciumi)
- lopată de pâine (colecția M.I.A. Zalău)
- formă de cozonac (donație Buciumi)
- două oale mari (donație Buciumi)
- strecurătoare ceramică (donație Buciumi)
- presă roșii (donație Buciumi)
- linguri de lemn (donație Buciumi)

e) războiul de țesut

- război de țesut funcțional (donație Buciumi)
- scaun fără spătar (achiziționat Sângeorgiu de Meseș)
- costum de femeie bătrână: - poale largi, albe, simple (donație Buciumi)
 - spăcel alb (donație Buciumi)
 - zadie neagră (donație Buciumi)
 - laibăr negru (donație Buciumi)
 - chischineu negru (colecția M.I.A. Zalău)
 - opinci cu obiele (donație Buciumi)
- furcă cu roată cu fuior (donație Buciumi)
- sucală cu țevi (donație Buciumi)
- costum de fetiță - poale scurte (colecția M.I.A. Zalău)
 - cămașă ornamentată colorat (achiziție Buciumi)
- depănătoare de lemn (donație Buciumi)
- ticlazău (donație Buciumi)

f) alte piese:

- vică cu mălai (achiziție Sângiorgiu de Meseș)
- sfărămătoare (colecția M.I.A. Zalău)
- lampă (donație Buciumi)

II. Piese de etnografie

Vor fi expuse pe podiumuri separate sau pe suporturi din lemn următoarele piese:

- ceramică (în plus față de cea din interiorul țărănesc): oale, ulcele, oluri de apă (donație Buciumi)
- cofe de lemn (donație Buciumi)
- fedeleș de apă (donație Buciumi)
- hecele de diferite forme și mărimi (donație Buciumi)
- piepteni de lână, perechi sau neperechi (donație Buciumi)
- țesături de interior (donație Buciumi)
- alte obiecte care nu-și găsesc locul în interiorul țărănesc (donație Buciumi)

III. Planșe, desene, panouri explicative

I. Muzeul și școala (text preluat din Al. Tzigara Samurcaș)

I. Lada de zestre de Sângeorzul de Meseș - mărturie de artă țărănească zonală
Cele două planșe vor fi expuse pe pereți, pe panouri speciale, sub sticlă.

Anexa II

Text I

Lección muzeului

Muzeul e cea mai înaltă, și, totodată, cea mai simplă dintre școli. Ea e mută și anostă pentru cel ce n-o pricepe. Pentru cel ce-i ghicește rostul, însă, muzeul devine școala cea mai vie, din care poate trage multe și neînchipuite învățăminte. Și e simplă școala muzeului, că cel ce o cercetează nu are nevoie de o pregătire specială. E destul să ai ochii deschiși pentru a pricepe ceea ce ți se înfățișează. Dacă știi să te uiți bine la lucruri și să le adâncești rostul, ele încep a-ți vorbi mai pe înțeles decât dacă ai ceti o carte.

Alexandru Tzigara - Samurcaș

Text II

Lăzile de zestre făcute la Sângiorgiu de Meseș - unul dintre cele mai productive centre de lădărit din zonă - erau piese importante pentru interiorul țărănesc tradițional și se regăsesc în toată Valea Agrijului. Piesa expusă conservă toate mărcile ce o individualizează față de lăzi produse în alte centre: capacul masiv, ușor curbat, coarne proeminente, picioare solide și volum relativ mare. La fel de specifică zonei este și ornamentica: registre paralele, cel inferior având rozete combinate, motive florale și margine îngustă cu profiluri geometrice, iar registrul superior etalând motive antropomorfe, regăsite și pe picioare. Inițial, lada era destinată păstrării celor mai scumpe lucruri din gospodărie și mai ales depozitării unei importante părți din zestrea miresei; ulterior, lăzile se folosesc doar la depozitarea cerealelor sau a făinii.

MUSEAL PEDAGOGY AND THE RECOVERY PATRIMONIAL OBJECTS -NOTES ON AN ETHNOGRAPHICAL EXHIBITION -

(Summary)

Due to the present-day social and cultural perception the museums founded in the last decades require to be organized according to a new type of relation between the institution of culture and the public; this kind of connection is at the same time a reaction against the danger that menaces progressively the patrimonial institutions: losing their visitors.

The new relation is a much more dynamic one, meant to bring closer the more or less instructed visitor to the exhibit. In another way of speaking, the object is taken out of the show case and the observer is provided with a series of means of studying it freely.

The selection acquired through this well calibrated process of cultural marketing (because between the museologist, as offeror and the visitor, as receiver, a market-type report is established, based on the demand/offer system), gathering those anthropological exhibitions Dimitri Gusti talked about in his regional sociological research. The visiting person is able to approach the museum-piece, touch it, search for palpable contact, or he may even use the traditional installations to satisfy his curiosity or maybe to bring back a memory.

Starting from this points of view and trying to cope with the nowadays tendency of assembling not only a museum hall, but also the concept of ethnographical museum in itself, we managed to project such an exhibition with this profile at Buciumi-Salaj, where the General School provided us with a generous displaying space. The basic idea was thus to subordinate the exhibitional project to the very place hosting it: as it was a classroom belonging to the village school, we thought it was natural that the display responded mainly to educational and pedagogical needs.

Therefore, we chose the solution of a comprehensive exhibition rather than a fragmented, narrow -perspective one. We preferred to reconstitute a country-side house interior, typical for the region; the exhibits displayed, also enumerated in a list added to the present article, offered the children very easy accessible, well bound, coherent and logical data, even though a show case type of display presenting disparate objects would have been easier to systematize.

A wider perspective, even if a bit restricted from the quantitative and the optional point of view, was considered to be better than a succession of platforms or show cases; the latter, on the other hand, would have provided more information belonging to a larger range of Romanian traditional culture aspects, but it would have also had the great handicap of parting the object from its natural or specific back-

ground. This is the reason why a larger type of countryside interior was assembled, though more complex than in reality, in order to gather in one place as many exhibits as possible; we succeeded to suggest to the pupils the specific place of each object, in its utilitary and functional context, exactly as the local traditions required. The dummies (men, women, children) accomplished the task of humanizing the exhibition, their purpose being to draw an image closer to reality and to confer that inner dynamicism required by credibility.

The conclusive image, from the qualitative impression perspective, would be that of a house interior as one may find in the villages from the bottom of the Meses, in regular day, during which a regular family takes part in the every-day household activities.